

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

Žákův identifikační štítek

PEČLIVĚ NALEPTE!

ČESKÝ JAZYK

PROBNI ISPIT DRŽAVNE MATURE
šk. god. 2022./2023.

JAZYK A LITERATURA

CES.25.HR.R.K1.28

49117

Jak označit odpovědi v seznamu odpovědí:

A ☒ B ☐ C ☐

Jak opravit chyby v seznamu odpovědí:

A ☒ B ☐ C ☒ C IK

Oprava chybného zápisu   Parafa (zkrácený podpis)

VŠEOBECNÉ POKYNY

Pozorně si přečtěte všechny pokyny a postupujte podle nich.

Neobracejte stránku a neřešte úkoly, dokud vám to nedovolí učitel, který má službu.

Nalepte identifikační štítky na všechny zkušební materiály, které jste obdrželi v bezpečnostním obalu.

Zkouška trvá **90** minut.

Před každou skupinou úloh je návod k řešení. Pozorně si ho přečtěte.

Můžete psát na stránky této testovací knížky, ale **odpovědi musíte označit X na seznam odpovědí**.

Na 2. stránce této testovací knížky najdete způsob, jak opravit chyby. Při opravě chyb je nutné se podepsat paraťou (jenom zkrácený podpis a ne celé jméno a příjmení). Používejte pouze propisovací tužku s modrou nebo černou náplní.

Když vyřešíte úlohy, zkontrolujte odpovědi.

Přejeme vám hodně úspěchů!

Tato zkušební knížka má 28 stránek, z toho 4 stránky prázdné.

I. text

Přečtěte si pozorně následující text a odpovězte na otázky 1 – 10.

Petr Jarchovský: *Pelíšky* (filmová povídka)

Otevrou se dveře od kuchyně a vstoupí maminka s Jindřiškou. Nesou kouřící mísy a omáčníky. Servíruje se hlavní chod.

Okolo stolu sedí tatínek s doktorem Stárkem a dávají si ubrousky na kolena.

„U nás se vždycky na Boží hod podávala vídeňská vepřová na smetaně s jemným bramborovým knedlíčkem. Vzpomínáš, Vilmo, tady pak doktor si dal vždycky přidat...“

„No... Dnes se mi zrovna ta omáčka nějak zdrcla... Není to ono...“

„Naopak. Dnes se ti povedla znamenitě, Vilmo...“

„No... Bývává lepší...“

Otec vykulí oči:

„Je výborná!“

Doktor Stárek přikyvuje:

„Dobrá hospodyně musí být vždycky nespokojená...“

Všichni jedí, omáčka kape z vidliček.

„Zvláště pak tvoje bramborové knedlíky...“

„Nejsou trochu mazlavé?“

Jindřiška pronese nečekaně nahlas, aniž by byla tázána:

„Noky přece musejí být trošičku mazlavé. Na povrchu.“

Rozhostí se chvilka hrobového ticha. Otec polkne:

„Noky? Jak to myslíš – noky?“

Jindřiška ochotně vysvětluje:

„Maminčiny noky přece... Pravý nok je na povrchu klouzavý a uvnitř kyprý a vláčný...“

„Mluvíš o maminčiných bramborových knedlicích?“

„Mluvím o senzačních maminčiných nocích.“

Jakmile to vysloví, vzhledne od jídla a zadívá se nečekaně pevně do otcových očí.

Spolustolovníci přestanou žvýkat. Ve vzduchu je náhle cítit napětí. Otec pečlivě odměřuje slova, odsekává je jako cukrář, když seká turecký med. Zdání lehké konverzace u jídla je to tam:

„O těchto typických nefalšovaných vídeňských bramborových knedlicích? Ty se je opovažuješ nazývat...“

„...noky.“

„Knedlíky!“

„Vysvětlím vám rozdíl mezi knedlíky a noky...“ nenechá se okřiknout Jindřiška.

„Je to prosté: Knedlík se vaří ve vroucí vodě ve formě podlouhlých válečků a teprve po vyjmutí z lázně se krájí na tenké plátky. Po obrubě těchto plátků může být takový knedlík trochu oslizlý.

Naproti tomu typický nok se ve formě kuliček nebo šišek vaří ve vodě každý kousek oddělený zvlášť – a tudíž je slizký po celém svém povrchu.“

Otec třeští oči na dceru i na ostatní. Čeho je to tu svědkem? Doktor Stárek se pokusí rozptýlit hustou atmosféru:

„To zní docela logicky, vidíte?“

„Jak jsi, Vilmo, vařila tyto knedlíky?“

„V ubrousku v páře...“

„Aha? Co řekneš teď?!“

Jindřiška se mile usměje:

„Jen tolik, že noky lze připravovat též v páře.“

Otec se dramaticky postaví. Ruku s vidličkou a nokem na konci pomalu vystrčí ke dveřím a zařve:

„Když nevíš, jak se máš v takový den a před hosty chovat k vlastnímu otci, zmiz mi z očí!!!“

Jindřiška se snaží zachovat klid:

„Mohu dožvýkat poslední nok?“

„Poslední knedlík nech knedlíkem!“

„Možná, že jsem vařila knedlík a vyšel mi nok... Já nevím...“ pokusí se zachránit situaci maminka.

Bouře u stolu však již naplno propukla, otec se tyčí nad jejich hlavami jako hromovládny Zeus:

„No to je typické! To je nechutný alibismus! To jsi učila vařit v Alkrónu a nevíš, co mi cpeš pod čumák? V životě bych nepozřel něco tak odporného, jako je NOK! Jak to vůbec mluvíš před návštěvou o maminčině kuchyni?! O maminčině po všech stránkách suchých a nadýchaných, typických vídeňských bramborových knedlících?“

Jindřiška špitne na hranici slyšitelnosti, ale špitne:

„Nocích...“

Úlohy s výběrem z více odpovědí

V následujících úlohách je správná jen **jedna** z odpovědí.
Správnou odpověď musíte označit znakem X na listu na odpovědi.
Správná odpověď přináší jeden bod.

1. Co se podávalo k jídlu na Boží hod?

- A. vídeňská vepřová na smetaně s brambory
- B. brněnská vepřová na smetaně s rýží
- C. vídeňská vepřová na smetaně s jemným houskovým knedlíčkem
- D. vídeňská vepřová na smetaně s jemným bramborovým knedlíčkem

(1 bod)

2. Co tvrdí doktor Stárek?

- A. „Dobrá hospodyně musí být vždycky spokojená...“
- B. „Dobrá hospodyně musí být vždycky pracovitá...“
- C. „Dobrá hospodyně musí být vždycky nespokojená...“
- D. „Dobrá hospodyně musí být vždycky hodná...“

(1 bod)

3. Jak Vilma vařila knedlíky?

- A. ve vodě bez ubrousku
- B. v ubrousku v páře
- C. v ubrousku ve vodě
- D. bez ubrousku v páře

(1 bod)

4. Jaký je správný tvar 3. osoby čísla množného od slovesa *vařit*?

- A. vařím
- B. vaříte
- C. vaří
- D. vaříme

(1 bod)

5. Která z nabízených odpovědí je v 6. pádě čísla množného?

- A. s maminčinými bramborovými
- B. o maminčiných bramborových
- C. bez maminčiných bramborových
- D. maminčiny bramborové

(1 bod)

6. Jaký umělecký prostředek je *odsekává je jako cukrář*?

- A. personifikace
- B. přirovnání
- C. metafora
- D. eufemismus

(1 bod)

7. Jaký umělecký prostředek je *po všech stránkách suchých a nadýchaných, typických vídeňských bramborových knedlicích*?

- A. anafora
- B. gradace
- C. ironie
- D. hyperbola

(1 bod)

8. Ve kterém století se narodil spisovatel Petr Jarchovský?

- A. 18. století
- B. 19. století
- C. 20. století
- D. 21. století

(1 bod)

9. Kdy spisovatel Petr Jarchovský napsal filmovou povídku *Pelíšky*?

- A. v roce 2000
- B. po roce 2000
- C. v roce 2004
- D. po roce 2012

(1 bod)

10. Jaké je původní povolání spisovatele Petra Jarchovského?

- A. učitel českého jazyka
- B. scénarista a dramaturg
- C. herec
- D. učitel fyziky

(1 bod)

II. text

Přečtěte si pozorně následující text a odpovězte na otázky 11 – 20.

Jan Skácel: *Dům*

Až se můj život schýlí,
nakloní,
takový přál bych si mít dům:

Dubový by měl práh,
podrovnávku z opuky,
do sadu okno,
sadu starého
s babičkou bílou, vetchou jabloní.

Můj dům by měl dveře bez petlice
a okna nezasklená,
aby každý mohl vejít dovnitř,
slepice s kuřaty,
déšť, vítr, mlha,
moje milá,
s radostí žal i vážná, tichá chvíle.
Nikdo by třikrát klepat nemusel,
nikdy by zámek nezaskřípěl.

Okolo mého domu
takovou vybral bych si krajinu:

Les, co by děcko dohodilo kamenem,
pod lesem rybník, hladký jako dlaň,
kterou jen práce větru občas zvlíní,
lán pšenice, šeptající lán,
nad pšenkou nebe
se stříží obláčků,
s chomáči nečesané vlny.

Blizoučko mého domu
taková by stála hospoda:

Proboha jen ne malovaná,
zato však se stoly,
na kterých spočinuly ruce
tolika unavených lidí,
že vyhladily desku,
jak by to žádný hoblík nedokázal.

V té hospodě by nikdo nesměl kázat
o tom, co hledal a co nenalezl,
podkůvce ztracené,
promlčeném stesku,
o tom, jak těžko slavíka lapit,
jak život utíká a kolik ještě dní...

V mé hospodě mlčeli by chlapi,
kteří se nahlas mluvit nebáli.

Úlohy s výběrem z více odpovědí

V následujících úlohách je správná jen **jedna** z odpovědí.
Správnou odpověď musíte označit znakem X na listu na odpovědi.
Správná odpověď přináší jeden bod.

11. Co je hlavním motivem v básni?

- A. stará hospoda
- B. jarní krajina
- C. moderní budova
- D. básníkův dům

(1 bod)

12. Jak si básník představuje dům?

- A. dům by měl dveře bez petlice a okna beze skla
- B. dům by neměl dveře
- C. dům by neměl zasklená okna
- D. dům by měl dveře a zasklená okna

(1 bod)

13. Kdo by v hospodě mlčel?

- A. chlapi, kteří se nahlas mluvit nebáli
- B. chlapi, kteří se nahlas mluvit báli
- C. chlapi, kteří se potichu mluvit nebáli
- D. chlapi, kteří se potichu mluvit báli

(1 bod)

14. Podle jakého vzoru skloňujeme slovo *dlaň*?

- A. kost
- B. stroj
- C. píseň
- D. růže

(1 bod)

15. Jakého slovního druhu je slovo *nikdo*?

- A. zájmeno
- B. podstatné jméno
- C. citoslovce
- D. předložka

(1 bod)

16. Jaká je figura ve verších

*... do sadu okno,
sadu starého...?*

- A. exklamace
- B. personifikace
- C. inverze
- D. aliterace

(1 bod)

17. Jaké umělecké pojmenování je ve verších

*kterou jen práce větru občas zvlíní,
lán pšenice, šeptající lán?*

- A. metafora
- B. metonymie
- C. perifráze
- D. personifikace

(1 bod)

18. Kterou básnickou sbírku napsal Jan Skácel?

- A. *Červenec*
- B. *Kdo pije potmě víno*
- C. *Průvan*
- D. *Zimní spánek*

(1 bod)

19. Kdy působil Jan Skácel?

- A. v letech 1914 – 1918
- B. v letech 1918 – 1945
- C. v letech 1945 – 1968
- D. v letech 1989 až do dnes

(1 bod)

20. O co se opírá Skácelova poezie?

- A. o lidovou moudrost a staré jistoty
- B. o lidovou slovenost
- C. o poezii 20. let 20. století
- D. o poezii 60. let 20. století

(1 bod)

III. text

Přečtěte si pozorně následující text a odpovězte na otázky 21 – 30.

Václav Havel: *Zahradní Slavnost*

(Úryvek z druhého dějství)

TAJEMNICE: Z čeho ostatně usuzujete, že Velký parket A je větší než Malý parket C? Proč si pořád něco nalhávat?

TAJEMNÍK: Kolegové z organizačního výboru jistě dobře věděli, proč zábavu s rozmarnými rekvizitami omezili právě na prostor Malého parketu C!

TAJEMNICE: Nebo snad nemáte důvěru k usnesením organizačního výboru?

TAJEMNÍK: Složeného z předních pracovníků Likvidačního úřadu?

TAJEMNICE: Starých, zkušených kolegů, kteří už v době, kdy vy jste nebyl na světě, obětavě likvidovali?

TAJEMNÍK: Za podmínek, o kterých vaše generace nemá ani tušení?

Přichází Plzák.

PLZÁK: Tak co je nového u vchodu? Jak se bavíte? Nevázne hovor? Zahradní slavnost patří všem!

TAJEMNÍK: Děkujeme, nevázne –

TAJEMNICE: Nevázne –

PLZÁK: Tak to je fajn! Vůbec je tak nějak fajn, že jste přišli, že tady sloužíte – klidně si zase sedněte – udělejte si pohodlí – uvolněte se – třeba se i odstrojte – zujte – vždyť jste, sakra, tak nějak mezi sebou! Tak co – jak se vám líbilo mé zahájení? Dobré, co? To víte – najel jsem na to tak nějak prostě lidsky, abych to tady trochu rozhýbal! Ten lidovej tón jsem si ovšem nezvolil – je mi prostě už tak nějak dán. Nesnáším totiž fráze a ostře se stavím proti každému planému řečnění. Je to tak nějak už z mého založení: jsem totiž docela obyčejnej člověk z masa, krve a mlíka – prostě, jak se říká, jeden z vás! A klidně jezte, jestli máte co – nebudem přece koukat na takové formality; víte, mně fakticky nic cizího není lidské! No nic – hlavně, že se mi mezi váma podařilo vytvořit takovou přátelskou neoficiální atmosféru – jsem už prostě takový, že kam přijdu, tam je hned srandy kopec! No nic – Likvidační úřad je jistě potřebná instituce se složitou a rozsáhlou administrativní agendou. A přesto vám to tam někdy bohužel tak trochu ujede do byrokratismu! Všimly si toho už složky, rozříkalo se to nahoře – a výsledkem je tak nějak dnešní zahradní slavnost. Nebojte se, zatím skutečně nejde o nic jinýho, než abyste se v první fázi tak nějak vopravdu lidsky uvolnili, vytvořili si mezi sebou takový nějaký hezký, teplý lidský vztahy a dali prostě tak nějak na rovinu hlavy dohromady, jak by se to dalo tam u vás prolufťovat. Vždyť vy, kluci, fakt nežijete tak nějak jako lidi, fakt! To víte, že může ženská otěhotnět i na Měsíci? Když jede na měsíc na dovolenou! Copak nejsme, sakra, všichni tak nějak z jedný český mámy? No nic – musím už jít, chci se podívat, jestli nevázne hovor v areálu. Bavte se tu zatím tak nějak beze mě! *Odejde.*

Dlouhá pauza.

TAJEMNÍK: Tak co doma? Co děti? Zlobí? Zlobí?

Český jazyk

TAJEMNICE: Ani ne – nemám děti – nemám –

TAJEMNÍK: Co to? Co to? Nejste vdána?

TAJEMNICE: Nejsem – nejsem – a vy?

TAJEMNÍK: Taky ne – taky ne –

TAJEMNICE: A co děti? Co děti?

TAJEMNÍK: Ale to víte – zlobí – zlobí –

Pauza.

TAJEMNICE: Poslyšte – Velký parket A-díváme-li se na něj z odstupu času –

TAJEMNÍK: Co?

TAJEMNICE: Je v určitém smyslu opravdu –

TAJEMNÍK: Co?

TAJEMNICE: Větší než Malý parket C –

TAJEMNÍK: V nové historické situaci určitě!

TAJEMNICE: Zatajili nám to, že?

TAJEMNÍK: Ale nebojme se nyní otevřeně říct: přesuneme-li zábavu s rozmarnými rekvizitami na Velký parket A –

TAJEMNICE: Umožníme tím daleko většímu počtu úředníků zábavu s rozmarnými rekvizitami!

TAJEMNÍK: Dnes už se přece rozmarných rekvizit bát nemusíme!

TAJEMNICE: A není to zase jen past na myši?

TAJEMNÍK: Kolegyně!

TAJEMNICE: Promiňte! Velký parket A je skutečně velký! Obdivuji odvahu, s jakou nám to bylo odhaleno! Tak co doma? Co děti? Zlobí? Zlobí?

HUGO: Promiňte, ale kolikrát je Velký parket A větší než Malý parket C, tolikrát víc úředníků se může veselit s veselými nosy najednou! Kdo loví ryby u Klatov, nemusí skákat do jahod! Šach!

TAJEMNÍK: No a? Říkat tyhle věci není dnes žádné hrdinství! Nechápete, že budeme-li do nekonečna omílat dávno probojovanou pravdu, že Velký parket A je skutečně velký, nahradíme tím jen jednu frázi druhou? Ne, ne! O co dnes jde, to jsou činy, nikoli slova!

TAJEMNICE: Přesně to jsem prve měla na mysli – fakt!

Přichází Plzák.

PLZÁK: Tak co je nového u vchodu? Jak se bavíte? Nevázne hovor? Zahradní slavnost patří všem!

TAJEMNICE: Děkujeme, nevázne –

TAJEMNÍK: Nevázne –

PLZÁK: Tak to jsem rád! Zahrál jsem vám zřejmě svým zahájením do noty! A bodejť by ne – nejsem přece, sakra, v zahajování žádný začátečník!

TAJEMNICE: Zahajujete často?

PLZÁK: To je otázka! Vždyť to je tak nějak mé zaměstnání! Jsem přece odborným zahajovačem besed, konferencí a slavností, dělám na Zahajovačské službě, závod 02!

TAJEMNÍK: Hned, jak jste si vzal slovo, poznali jsme, že jste odborník na slovo vzatý!

PLZÁK: Mám dlouholetou zahajovačskou praxi a zahradní slavnosti jsou mojí specializací! Zahajuju ovšem tak nějak z lidské potřeby, ne proto, že to je mé zaměstnání!

TAJEMNICE: A to jsou všichni zahajovači takoví jako vy?

PLZÁK: Bohužel ne, jsou mezi námi na Zahajovačské službě dva tábory: staří dogmatictí frázisté a my mladí, kteří máme smysl pro humor. Vidíte, že i my máme své interní problémy! Abyste je pak neměli mít vy! Ne, ne, ještě zdaleka není každý zahajovač na té výši, na které bychom ho chtěli mít!

TAJEMNÍK: Vy ale jste na té výši, na které byste vás chtěl mít!

PLZÁK: Snažím se slabším kolegům pomoci, ukázat jim cestu. Ostatně hlavní je, že prostě je Zahajovačská služba jako celek dnes tak nějak na čele boje za nový přístup k člověku!

TAJEMNICE: Musíme se od vás ještě moc a moc učit.

TAJEMNÍK: Moc!

PLZÁK: Moc! Četli jste mou brožuru „Za lidový charakter zahradních slavností, pořádaných našimi úřady?“

TAJEMNICE: Chystám se na ni –

TAJEMNÍK: Já také –

PLZÁK: Nojo, hoši, to se ale potom nedivte – tyhle věci je fakt nutný tak nějak sledovat – to není žádná buzerace! Ve své knize jsem rozvinul tézi, že každá zahradní slavnost by měla být především platformou zdravé, lidové a přitom ukázněné zábavy všech úředníků. Ostatně vaše zahradní slavnost má všechny předpoklady k tomu, aby se takovou platformou stala!

TAJEMNICE: Děkujeme –

TAJEMNÍK: Děkujem –

Úlohy s výběrem z více odpovědí

V následujících úlohách je správná jen **jedna** z odpovědí.
Správnou odpověď musíte označit znakem X na listu na odpovědi.
Správná odpověď přináší jeden bod.

21. Jaký rodinný stav má tajemník?

- A. ženatý
- B. vdovec
- C. svobodný
- D. zasnoubený

(1 bod)

22. Čí specializací jsou zahradní slavnosti?

- A. tajemníka
- B. Plzákova
- C. Hugova
- D. tajemnice

(1 bod)

23. Za co děkují tajemnice a tajemník?

- A. za organizaci
- B. za pozvání
- C. za odměnu
- D. za pochvalu

(1 bod)

24. Které slovo je synonymem podstatného jména *slavnost*?

- A. ceremonie
- B. pohřeb
- C. přednáška
- D. dílna

(1 bod)

25. Které slovo je antonymem podstatného jména *hrdinství*?

- A. statečnost
- B. zbabělost
- C. odvaha
- D. chrabrost

(1 bod)

26. Jakým literárním druhem je text *Zahradní slavnost*?

- A. není literární druh
- B. lyrika
- C. epika
- D. drama

(1 bod)

27. Jakým literárním žánrem je text *Zahradní slavnost*?

- A. tragédie
- B. pohádka
- C. absurdní drama
- D. tragikomedie

(1 bod)

28. Kdo byl Václav Havel?

- A. prvním československým prezidentem
- B. posledním českým prezidentem
- C. předposledním československým prezidentem
- D. posledním československým a prvním českým prezidentem

(1 bod)

29. Které dílo napsal Václav Havel?

- A. *Katapult*
- B. *Milenci a vrazi*
- C. *Poupata*
- D. *Vyrozumění*

(1 bod)

30. Čím dílo *Zahradní slavnost* paroduje fráze komunistického režimu?

- A. neustálým opakováním citoslovci
- B. neustálým opakováním frází a hesel
- C. neustálým opakováním sloves
- D. neustálým opakováním osobních jmen

(1 bod)

IV. text

Přečtěte si pozorně následující text a odpovězte na otázky 31 – 40.

Nekonečné putování Učitele národů: Kam zavál osud Jana Ámose Komenského?

Jana Ládyová (úryvek)

Jeho životní příběh plný tragických zvratů ani náhodou nepřipomínal nudné učené spisy. Jan Ámos Komenský přitom toužil po harmonickém životě ve své vlasti, kterou tolik miloval a kterou musel opustit – už se do ní nikdy nevrátil...

Život exulanta si rozhodně nezvolil dobrovolně! A i když si na mnohých evropských dvorech získal skvělé renomé jako pedagog a humanistický myslitel, rozhodně to v cizině neměl snadné...

Datum víme, místo ne

Kdy přesně se náš velikán narodil, víme. Uvádí se 28. březen 1592. Ovšem o místě narození se bude nadále jen spekulovat. On to ostatně sám Komenský budoucím generacím trochu zkomplikoval tím, že **svá díla podepisoval různě** – nejčastěji Nivnicensis, jindy Comenius nebo Hunnobrodensis, tedy **názvy míst, odkud pocházel**. Je nutné si uvědomit, že v 17. století se příjmení teprve začínala používat.

Se znalostí Komenského díla to také není nikterak slavné. Pár názvů by snad zvládl dát dohromady kdejaký maturant, ovšem o čem pojednávají? To už nemá ani potuchy většina z nás.

A jak vlastně myslel Komenský onu oblíbenou „školu hrou“, která se v souvislosti s ním tak často vzpomíná? To už umí vysvětlit málokdo! A tak si veřejnost, ba co hůř, i mnozí pedagogové myslí, že pokud se děti ve třídě neválejí po koberci, tak to žádná škola hrou není. Jak mylná interpretace!

Konec bezstarostného dětství

Janova věčná pouť začala vlastně velmi brzy. Když mu ve dvanácti letech pravděpodobně na morovou epidemii rychle po sobě zemřeli oba rodiče a nedlouho předtím i sestra, ujala se ho jeho **teta Zuzana Nohálová**, k níž se přestěhoval do Strážnice. Tady chodil do školy nevalné úrovně, jak se později nelichotivě vyjadřoval. Spřátelil se ale se starším spolužákem Mikulášem Drábíkem, který dokázal „prorokovat budoucnost“. **Jeho věštbám Komenský slepě věřil, i když ne všechny prognózy vycházely.** Komenský příteli nejspíš prostě věřit chtěl! Ostatně, Drábík nebyl jediný „prorok“ v jeho životě!

Studijní léta

Nějaký čas, snad rok či dva poté Komenský pobyl ve **škole ve Fulneku**. Více však víme o jeho **studiiích v českobratrské škole v Přerově**. Tam při svěcení dostal druhé jméno Ámos, které používal, když se vydal studovat na **univerzitu do Herbornu**. Ta měla v Evropě skvělou pověst. Teprve tam se podle svých slov „naučil učit“. Studium ho doslova pohltilo! Dnes bychom

ho nejspíš označili za „šprta“. Aniž školu završil nějakým vysokoškolským titulem, přihlásil se na jinou renomovanou univerzitu – do **Heidelbergu**. Tehdy se totiž z jedné školy na druhou přecházelo běžně. Po jednom semestru v Heidelbergu naznal, že už toho ví dost a **vrátil se na Moravu** – do Přerova a Fulneku. **V bratrských školách, které kdysi navštěvoval, nyní působil jako učitel.**

Krátké osobní štěstí

V životě Jana Ámose ženy určitě nehrály bezvýznamnou roli. Ve Fulneku se v šestadvaceti letech v červnu 1618 šťastně oženil. Jeho vyvolenou se stala o čtyři roky mladší **Mandalena (uvádí se často i Magdalena) Vizovská**. Nevybral si špatně! Jeho nevěsta pocházela z vážené a bohaté rodiny a přinesla do manželství nezanedbatelné věno. Po roce se jim narodil první syn a v roce 1622 druhý. **Jenže do klidného rodinného života zasáhla třicetiletá válka.** Komenský se musel skrývat, a tak na jaře 1622 poslal manželku i děti ke tchýni do Přerova. Už se s nimi nikdy nesetkal! Čerstvě narozeného synka vlastně vůbec neviděl... **Všichni totiž podlehl moru, který ve městě zrovna řádil.** Mandalena, její synové i její otec jsou pochováni na přerovském hřbitově.

(...)

Zdroj: <https://www.stoplusjednicka.cz>

Úlohy s výběrem z více odpovědí

V následujících úlohách je správná jen **jedna** z odpovědí.
Správnou odpověď musíte označit znakem X na listu na odpovědi.
Správná odpověď přináší jeden bod.

31. Kdy se narodil Jan Amos Komenský?

- A. v roce 1582
- B. v roce 1592
- C. v roce 1618
- D. v roce 1622

(1 bod)

32. Kdy se teprve začínala používat příjmení?

- A. v 15. století
- B. v 16. století
- C. v 17. století
- D. v 18. století

(1 bod)

33. Na co pravděpodobně zemřeli jeho oba rodiče?

- A. na morovou epidemii
- B. na chřipku
- C. na tuberkulózu
- D. na zánět plic

(1 bod)

34. Kde Komenský působil jako učitel po návratu na Moravu?

- A. v brněnských školách
- B. v olomouckých školách
- C. v bratrských školách
- D. v zlínských školách

(1 bod)

35. Kam Komenský na jaře 1622 poslal manželku i děti?

- A. do Brna
- B. do Prahy
- C. do Přerova
- D. do Příbrami

(1 bod)

36. Které z uvedených slov je kořen slova *rodíče*?

- A. rodinný
- B. rodilý
- C. rodina
- D. rod

(1 bod)

37. Které slovo je synonymem slova *univerzita*?

- A. základní škola
- B. gymnázium
- C. střední škola
- D. vysoká škola

(1 bod)

38. Které slovo je antonymem slova *klidný*?

- A. mírný
- B. tichý
- C. rušný
- D. odpočívající

(1 bod)

39. Který slovní druh je slovo špatně?

- A. příslovce
- B. přídavné jméno
- C. částice
- D. předložka

(1 bod)

40. Ve kterém pádě a čísle je slovo *věštbám*?

- A.** v 1. pádě čísla množného
- B.** v 4. pádě čísla množného
- C.** v 6. pádě čísla jednotného
- D.** v 3. pádě čísla množného

(1 bod)

Úlohy s výběrem z více odpovědí

V následujících úlohách je správná jen **jedna** z odpovědí.
Správnou odpověď musíte označit znakem X na listu na odpovědi.
Správná odpověď přináší jeden bod.

41. Které žánry rozlišujeme v rámci epiky?

- A. óda, romance, novela
- B. žalm, balada, legenda
- C. epos, román, povídka
- D. bajka, legenda, romaneto

(1 bod)

42. Jak se nazývá rým *ab ba*?

- A. postupný
- B. sdružený
- C. přerývaný
- D. obkročný

(1 bod)

43. Které žánry rozlišujeme v rámci dramatu?

- A. bajka, legenda, epos
- B. tragédie, komedie, drama
- C. drama, povídka, romance
- D. romaneto, komedie, balada

(1 bod)

44. Co je epifora?

- A. opakování stejných slov za sebou
- B. opakování stejných slov na začátcích veršů
- C. opakování stejných slov na koncích veršů
- D. stupňování významu

(1 bod)

45. Jaký trop je ve verši: *zdálo se, že dům chce pokleknout*?

- A. metafora
- B. personifikace
- C. perifráze
- D. eufemismus

(1 bod)

46. Kdo je jediným českým nositelem Nobelovy ceny za literaturu?

- A. Jaroslav Hašek
- B. Jaroslav Seifert
- C. Karel Čapek
- D. Milan Kundera

(1 bod)

47. Které z následujících děl napsal Milan Kundera?

- A. *Host do domu*
- B. *Tankový prapor*
- C. *Těžká minuta*
- D. *Žert*

(1 bod)

48. Které z následujících děl **nenapsal** Bohumil Hrabal?

- A. *Městečko, kde se zastavil čas*
- B. *Ostře sledované vlaky*
- C. *Příliš hlučná samota*
- D. *Směšné lásky*

(1 bod)

49. Kdo je autor díla *Báječná léta pod psa*?

- A. Bohumil Hrabal
- B. Ludvík Vaculík
- C. Michal Viewegh
- D. Milan Kundera

(1 bod)

50. Do jakého žánru patří sbírka Oty Pavla *Smrt krásných srnců*?

- A. drama
- B. povídka
- C. román
- D. pohádka

(1 bod)

Prázdná stránka

Prázdná stránka